

İstanbul, 04.05.2025

DUYURU 647

Konu: TCMB sistemine girilmesi gereken veri formlarına ilişkin kapsamdaki şirketleri belirleyen hadlerin yükseltildiği ve veri formlarının üç aylık dönemler için hazırlanacağı, ihracat bedellerinin Merkez Bankasına satışı yükümlülüğünde uygulanan %25 oranının geçici bir süre için %35'e yükseltildiği ve ihracat bedellerinin TL dönüşüm desteği oranının geçici bir süre için yüzde 3'e yükseltildiği hk.

1. TCMB Sistemine Girilmesi Gereken Veri Formlarına İlişkin Kapsamdaki Şirketleri Belirleyen Hadler Yükseltildi ve Veri Formunun 3 Aylık Hesap Dönemleri İçin Hazırlanacağı Düzenlendi

Bilindiği üzere 08.11.2023 Tarih ve 32363 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik uyarınca 01.01.2024 tarihinden geçerli olmak üzere aşağıda düzenlemeler yapılmıştır.

- Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete'de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.
- Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınır.
- Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.
- Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.
- Firma yönetimi Bankaya bildirilecek verilerin tam ve doğru olmasından sorumludur.

Yine Yönetmeliğin 6. maddesinin üçüncü fıkrasında veri formunun, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak **aylık hesap dönemleri** için hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu defa 03.05.2025 tarih ve 32889 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) ile düzenlemede yer alan “100 milyon TL” ibaresi “250 milyon TL” şeklinde, “500 milyon TL” ibaresi “1 milyar 500 milyon TL” şeklinde değiştirilmiştir. Yine Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “aylık” ibaresi “üç aylık” şeklinde değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik uyarınca (değişiklik yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir) veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak üç aylık hesap dönemleri için hazırlanacaktır. Yine Yapılan değişiklik uyarınca aşağıdaki koşullardan herhangi birini sağlayan firmalar üç aylık veri formlarını bildirimle yükümlüdürler:

- Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 250 milyon TL ve üzerinde olan firmalar
- Geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı 1 milyar 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar
- Aktif büyüklüğü 1 milyar 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar

Kapsama giren firmalar, üç aylık veri formlarını açıklama formuna uygun olarak Rapor Girişi alanından izleyen ayın son gününe kadar sisteme yükleyecektir. Firmalar, veri formunun Sisteme girişini Banka tarafından talimatla aksi belirtilmediği sürece Sistemin genel ağ adresi olan www.tcmbveri.gov.tr üzerinden gerçekleştirmektedirler.

Önemli web sayfaları ve dosyalar

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi sayfası için [tıklayınız](#)

Veri formu bildirim sayfasına ulaşmak için [tıklayınız](#)

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi Açıklama Formu için [tıklayınız](#)

Üç aylık veri formu için [tıklayınız](#)

Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik için [tıklayınız](#)

2. İhracat Bedellerinin TCMB’ye Satış Yükümlülüğünün Temmuz Ayı Sonuna Kadar Geçerli Olmak Üzere Yüzde 25’den Yüzde 35’e Yükseltildiği

Bilindiği üzere İhracat Genelgesinin Ek 3. maddesi uyarınca İBKB’ye veya DAB’a bağlanan ihracat bedellerinin en az %25’i İBKB’yi veya DAB’ı düzenleyen bankaya satılmaktadır.

Ancak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.05.2025 tarih ve 3948630 sayılı yazısı (Yürürlük Tarihi: 05.05.2025) uyarınca İhracat Genelgesine eklenen Geçici 2. maddesi uyarınca

05.05.2025 tarihinden itibaren 31/07/2025 (dahil) tarihine kadar İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin en az %35'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir.

3. İhracat Bedellerine İlişkin Dövizlerin TL'ye Dönüşüm Desteği Oranı Temmuz Ayı Sonuna Kadar Geçerli Olmak Üzere Yüzde 3'e Yükseltildi

TCMB tarafından yayımlanan Makroihtiyati Çerçeveye İlişkin Basın Duyurusunda Türk lirasına (TL) geçişi desteklemek amacıyla makroihtiyati çerçevede aşağıdaki değişiklikler açıklanmıştır:

1. Yabancı para mevduat için zorunlu karşılık oranları tüm vadelerde 200 baz puan artırılmıştır.
2. Yurt içi yerleşiklerle yapılan 1 yıla kadar vadeli yabancı para cinsinden repo işlemlerinden sağlanan fonlar için zorunlu karşılık oranı 400 baz puan artırılmış ve hesaplama yönteminde değişiklik yapılmıştır.
3. Tüzel kişi TL mevduat payı yüzde 60'ın altında olan bankalara, ilgili pay için aylık 0,3 puan artış hedefi getirilmiştir.
4. TL mevduat için tesis edilen zorunlu karşılıklara TCMB ağırlıklı ortalama fonlama maliyetinin yüzde 84'ü yerine yüzde 86'sı oranında faiz veya telafi ödemesi yapılmasına karar verilmiştir.
5. Hazine ve Maliye Bakanlığının kararına istinaden, İhracat Genelgesi'nde yapılan değişiklikle, ihracat bedellerinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına (TCMB) asgari satış oranının 31 Temmuz 2025 tarihine kadar yüzde 35 olarak uygulanması kararlaştırılmıştır.
6. Firmaların ihracat bedeli dövizlerinin TL'ye dönüşümünün desteklenmesi uygulaması kapsamında sağlanan döviz dönüşüm desteği oranı 31 Temmuz 2025 tarihine kadar yüzde 3'e yükseltilmiştir.

Durum bilgilerinize sunulur.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. ERİŞ Bağımsız Denetim ve YMM AŞ'ye, işbu belgenin içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Saygı ile,
**ERİŞ BAĞIMSIZ DENETİM
VE YMM A.Ş.**